

”Mä en osaa piirtää” visuaalinen suunnittelu käsitöissä

Turun yliopisto, OKL Rauma
KÄSK0049 Kandidaatintutkielma, 6 op

Tekijä:
Sannamari Sattilainen KS21a
Salome Marttila KS21b

Vastaanottaja:
Virpi Yliverronen, Yliopistolehtori

29.04.2024 Rauma

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: KÄSK0049 Kandidaatintutkielma

Tekijä: Sannamari Sattilainen, Salome Marttila

Otsikko: ”Mä en osaa piirtää” visuaalinen suunnittelu käsitöissä

Vastaanottaja: Yliopistolehtori, Virpi Yliverronen

Sivumäärä: 19

Päivämäärä: 29.04.2024

Abstract

Visuaalinen suunnittelu on oleellinen osa käsityöprosessia, tässä kandidaatintutkielmassa tutkitaan käsityön aineenopettajaopiskelijoiden suhtautumista visuaaliseen suunnitteluun ja sitä millaisia tunteita se heissä herättää. Usein ideointi ja suunnitteluvaihe saattaa tuntua epämiellyttävältä, jos suunnittelutaidot ja tiedot ovat vähäiset. Käsitöidenkin suunnittelu voi olla paljon muutakin kuin paperille piirtelyä.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää miten opiskelijoiden kokemuspohja vaikuttaa heidän ajatuksiinsa visuaalisesta suunnittelusta ja mitä tunteita visuaalinen suunnittelu heissä herättää. Tutkimusta varten järjestettiin työpaja, joka videoitiin ja videoitu materiaali litteroitiin tekstitiedostoksi. Opiskelijoille lähetettiin kutsu työpajaan sähköpostitse.

Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että mitä tutumpi käsityötekniikka on kyseessä, sitä helpompaa myös suunnitelmien tekeminen on. Mielenkiintoiset aiheet myös vaikuttivat siihen, että suunnitelmia oli mielekkäämpi tehdä. Kokemuspohjalla oli myös merkitystä suunnitelmien tekemisen mielekkyyteen.

Käsitteet: visuaalinen suunnittelu, ideointi, käsityötuotteen suunnittelu

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Aikaisemmat tutkimukset	6
3	Visuaalinen suunnittelu käsitöissä	7
3.1	Suunnittelu käsitöissä	7
3.1.1	Arvot ja ihmiskäsitys	8
3.2	Visuaalisuus	10
4	Tutkimusongelma	13
5	Tutkimuksen toteutus	14
5.1	Aineiston keruu	14
5.2	Aineiston analysointi	15
5.3	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	15
6	Tutkimuksen tulokset.....	16
7	Johtopäätökset	18
8	Pohdinta.....	20
	Lähteet	22

1 Johdanto

Tämän tutkimuksen lähtökohtana on lausahdus, jota kuulee niin ala-asteikäisiltä, kuin myös yliopisto-opiskelijoiden suusta. Inspiraation tälle tutkimukselle olemme saaneet omista kokemuksista ja huomioista, joita olemme opettaessa tai opiskellessa itse tehneet. Aihe on kiinnostava myös siksi, että se koskee selvästi isoa osaa opiskelijoista. Usein kun lähdemme aloittamaan uutta käsityötä, joka vaatii ideointia ja suunnittelua, meille annetaan kynä ja paperi eteemme ja kehoitetaan piirtämään suunnitelma. Se saattaa heti aiheuttaa epätoivon parahduksen “En mä osaa piirtää!”. Tällöin olisi hyvä muistuttaa itseään siitä, että luonnosten tekeminen ja piirtäminen ovat suunnittelun apuvälineitä, eivätkä itse päämäärä (Laamanen & Seitamaa-Hakkarainen, 2014). Yksilöllisessä suunnitteluprosessissa on tärkeää ymmärtää jokaisen työvaiheen tärkeys ja suunnittelussa on hyvä antaa tilaa mielikuvitukselle, luovuudelle ja elämyksellisyydelle (Anttila, 1992).

Ideointi ja suunnittelu ovat molemmat osa kokonaista käsityöprosessia (Opetushallitus, 2014). Mielestämme olisikin tärkeää, että näitä sisällytettäisiin enemmän käsityön aineenopettajaopiskelijoiden opintoihin, sekä sitä miten näitä taitoja tulevaisuudessa voisimme opettaa omille oppilaillemme. Silloin, kun suunnitteluun on jo alusta asti saanut hyvän pohjan, mahdollista piirtämisen kauhua ei välttämättä koeta enää tulevaisuudessa käsitöitä tehdessä.

Tässä tutkimuksessa pyritään selvittämään, onko suunnittelun ja ideoinnin vaikeudella negatiivinen vaikutus itse käsityön tekemiseen ja siihen miltä visuaalinen suunnittelu tuntuu käsityöprojektien ideoinnissa ja suunnitelmia tehdessä. Ideointiprosessi alkaa yleensä useiden ideoiden syntymisestä, jonka jälkeen tehdään päätös yhden idean toteuttamisesta, joka johtaa suunnitteluvaiheeseen (Jackson & Poole, 2003). Jos kokee, ettei osaa piirtää tai ei koe olevansa taiteellinen ihminen, tuntuuko jo suunnitteluvaihe epämiellyttävältä ajatukselta. Motivaatioon saattaa vaikuttaa se, jos lähdemme toteuttamaan käsityötuotetta jo lähtökohtaisesti negatiivisin mielin, vaikka taitoa sen tekemiseen löytyisikin. Jos suunnittelu olisi yleisesti monipuolisempaa, vaikuttaisiko se motivaatioon positiivisesti käsitöiden osalta.

Toinen tutkittava asia on opiskelijoiden kokemuspohjan vaikutus eri suunnittelutapoihin suhtautumiseen ja siihen, miten he lähtevät toteuttamaan suunnitelmaa, kun heille annetaan

mahdollisuus vaihtoehtoihin suunnittelutapoihin. Tutkimus toteutettiin työpajan muodossa. Työpajaan kuului myös alkukartoitus, jolla selvitimme opiskelijoiden lähtökohtia. Työpaja videoitiin tulosten analysointia varten. Saamiemme tulosten perusteella pyrimme myös päättämään pitäisikö suunnittelun taitoja monipuolistaa jo alakoulussa enemmän ja pitäisikö niiden opettamiseen perehtyä enemmän.

2 Aikaisemmat tutkimukset

Aikaisempia tutkimuksia löytyy tutkimuksemme eri osa-alueista, kuten miten tunteet ja kokemukset vaikuttaminen käsityöprosessiin, sekä esimerkiksi käsityön suunnittelun taitoja peruskoulun loppupuolella. Aikaisempaa tutkimusta käsityöopiskelijoiden kokemuksista käsityön suunnitteluprosessista tai siihen vaikuttavista tekijöistä ei ole.

Camilla Groth (2017) on tehnyt tutkimuksen tunteiden ja aikaisempien kokemusten vaikutuksesta käsityöprosessiin. Hän totesi, että aikaisemmat tunnekokemukset ohjaavat työskentelyä erityisesti kriittisissä hetkissä, ja vaikuttavat siihen, miten reagoidaan tilanteeseen. Tutkimuksessa Groth totesi, että tilanteessa, jossa koettiin negatiivisia tunteita, tultiin varovaisiksi ja samanlaisia tilanteita pyrittiin välttämään tulevaisuudessa. Kuitenkin tällaisista tilanteista selvittyään, uskomukset omiin taitoihin ja työhön kasvoi. Tämä auttoi tulevissa tilanteissa ottamaan suurempia riskejä ja ratkaisemaan vaativia tilanteita, turhautuminen työhön ja luovuttaminen pieneni. Hän toteaa, että kokemukset ja tunteet ovat tärkeä osa prosessia. Prosessin onnistumiseen liittyy epäonnistumisen tuntemuksia, stressiä ja pettymyksiä yhtä paljon kuin onnistumisia ja tyytyväisyyden tunteita. (Groth, 2017.)

Tämä tutkimus vahvistaa ajatusta, että aikaisemmin koetut tilanteet - niin positiiviset kuin negatiiviset - vaikuttavat merkittävästi työskentelyyn. Ne muokkaavat henkilön käsitystä prosessista ja vaikuttavat siihen, miten jatkossa lähestytään samanlaisia tilanteita. Siksi positiivinen vahvistaminen käsityöprosessissa on tärkeää.

Hilmoja ja Syrjäläinen (2014) ovat tutkineet peruskoulunsa loppusuoralla olevien oppilaiden suunnittelun tietoja ja taitoja, ja sitä miten suunnittelun opetus toteutuu käsityöopetuksessa. He myös tutkivat oliko näissä edellä mainituissa tiedoissa ja taidoissa koulukohtaisia eroja. Heidän tuloksensa osoittivat, että suunnittelutiedon osaaminen oli oppilailta paremmin hallussa kuin suunnittelutaidon, kuitenkin suunnittelutaidoissa menestyneitä kouluja oli suhteessa enemmän kuin suunnittelutiedossa menestyneitä. Koulukohtaisista eroista selvisi, että erot ovat suuria, jolloin oppilaiden osaamisen taso myös vaihteli suuresti. (Hilmola & Syrjäläinen, 2014.)

3 Visuaalinen suunnittelu käsitöissä

3.1 Suunnittelu käsitöissä

Käsityö voi tarkoittaa joko työskentelyä käsin eli prosessia tai produktia eli käsin tehtyä tuotetta (Pöllänen, 2009). Käsityöhön kuuluu työskentelyä tuotteen parissa, suunnittelua, visualisointia, esteettisistä ominaisuuksista sekä ongelmaratkaisua. Käsityöllä on ikivanhat perinteet taiteen työstötekniikkana. Käsityöllä tuotetaan käyttöesineitä, usein tarpeeseen, sekä esteettisesti miellyttävien ja iloa tuovia tuotoksia, siksi käsityön ja taiteen raja on häilyvä. (Kojonkoski-Rännäli, 1995.)

Käsityön ideoinnissa ja suunnitteluprosessissa käytetään usein luonnostelua ja luonnospiirustusta visualisoimassa ajatuksia ja suunnitelmaa. Joskus hyvää piirustustaitoa pidetään hyvänä suunnittelutaitona. On tärkeää kuitenkin tiedostaa, että kyky suunnitella tuotteita ja hyvä piirustustaito ovat eri asioita. Usein ideoiden luonnostelu ja visualisointi on suunnittelun keskeisin asia. Luonnostelun ja piirrosten esteettisyys hämärtyy suunnitteluun ja työskentelyyn tarvittavan tietotaidon kanssa. Piirretyn suunnitteluprosessin haasteina ovat se mitä, kenelle ja miksi piirretään, sekä tekijän omat ajatukset ja ideat. (Koskennurmi-Sivonen, 2014.)

Käsityöprosessissa henkiset, älylliset sekä motoriset taidot ovat käytössä ja harjaantuvat, sillä siihen kuuluu ideointia, luovaa ongelmaratkaisua, ajattelua, suunnittelua ja näiden tietoista toteuttamista (Pöllänen, 2009). Peruskoulussa käsityön tärkeimpiä oppimisen osa-alueita ovat oppilaan kädentaitojen, suunnittelukyvyn sekä ongelmaratkaisun monipuolinen kehittäminen. Suunnittelu ja valmistusprosessi kehittävät oppilaan persoonallisuuden osa-alueita, niin kognitiivisia ja sensomotorisia taitoja kuin emotionaalisia sekä sosiaalisia taitojakin. (Suojanen, 1992.) Ajatusten ja ideoinnin tuottaminen konkreettiseksi ja esittäviksi suunnitelmiksi vaatii harjoittelua ja se koostuu niin visuaalisesta ideoinnista, kuin työn kriteereistä ja mahdollisuuksista toteuttaa se (Laamanen & Seitamaa-Hakkarainen, 2014).

Ympäristö toimii keskeisenä vaikuttajana käsityöprosessissa. Oppilaan kulttuurinen ja sosiaalinen ympäristö sekä fyysinen ympäristö, työskentelytilat ja resurssit vaikuttavat käsityöprosessiin. Suunnitteluprosessissa käytetään aiemmin opittua tietotaitoa ideoiden ja mahdollisuuksien toteuttamiseen. Aiemman tietotaidon lisäksi uusien ratkaisujen ja

mahdollisuuksien löytäminen on olennaista suunnittelutaitojen kehittymiselle. (Suojanen, 1992.)

Käsityön suunnitteluprosessi alkaa tuotteen visualisoinnista, esteettisten ominaisuuksien ideoinnista, alkumielikuvan luomisesta ja näiden jälkeen suunnitellaan tuotteen toiminnallisia ominaisuuksia sekä valmistustekniikoita (Pöllänen, 2009). Tieto valmistustekniikoista, tekijän resursseista ja mahdollisuuksista toteuttaa suunnitelma on tärkeä osa tuotteen tarkoituksenmukaisuuden ja miellyttävyyden saavuttamiseksi (Suojanen, 1992).

Suunnitteluprosessia kutsutaan usein ongelmaratkaisuprosessiksi, jossa toistuu mielikuva-
produkti-testausyksi (Suojanen, 1992). Suunnittelu toimii ”punaisena lankana” koko työprosessin läpi, valmistusprosessiin ja arviointiin saakka (Anttila, 1992).

Suunnitteluprosessin ansiosta voidaan palata taaksepäin ja muuttaa suunnitelmia tarpeen mukaan (Laamanen & Seitamaa-Hakkarainen, 2014), sillä ajatuksien ja suunnitelmien testaamista tapahtuu koko prosessin aikana tekijän tiedostamattakin. Harjoitettuaan taitojaan tekijä pystyy ennakoimaan ja suunnittelemaan yksityiskohtaisemmin. (Pöllänen, 2009.)

Käsityössä on myös yleistä, että käsityötuote toteutetaan jo valmiin, toisen henkilön laatiman suunnitelman mukaan, esimerkiksi vaatekappaleen toteuttaminen kaavoista tai neuleen neulominen ohjeen mukaan (Kojonkoski-Rännäli, 1995). Mutta esimerkiksi käsityön opetuksessa suunnittelun pois jättäminen vie oppilaalta mahdollisuuden toteuttaa ideointia, ongelmaratkaisua sekä prosessin kokonaisvaltaista ymmärtämistä (Hilmola & Syrjäläinen, 2014).

3.1.1 Arvot ja ihmiskäsitys

”Jokaiselle maailma on yksilöllisesti koettu, itsensä ulkopuolelle on mahdotonta päästä.” (Kojonkoski-Rännäli, 1995, s. 19). Arvot ja ihmiskäsitys vaikuttavat oleellisesti suunnitteluprosessiin. Arvoja ja ihmiskäsitystä muokkaavat kulttuuriympäristö ja sen asettamat arvot. Nämä taas muokkaavat tekijän ihmiskäsitystä ja minäkuvaa ja täten ohjaavat tekemistä, ajattelua, suunnittelua sekä päämäärää. (Trogen, 2022.)

Käsityön tekijän ajatusmaailma kokoaa yhteen ympäristöstä tulevat informaatiot, sekä omat arvot ja ihmiskäsityksensä, analysoiden niiden merkitystä hänen suunnitteluprosessillensa ja valmistettavalle tuotteelle. Arvojen tärkeysjärjestys usein vaihtelee prosessista toiseen sekä

tekijästä toiseen. Arvot voivat olla itseensä kohdistuvia arvoja esimerkiksi tuntearvot ja esteettiset arvot tai muihin kohdistuvia arvoja kuten kulttuuriset arvot, perinteen säilyttäminen, elinympäristön vaaliminen ja yhteiskunnalliset arvot. (Anttila, 1992.)

Pöllänen (2009) esittää käsityö prosessin itseilmaisuna, johon tekijän henkilökohtaiset arvot vaikuttavat. ”Käsityö ei ole vain käsintehtyjen asioiden valmistamista, vaan siihen kuuluu tekijän taitojen, tietojen, ajatusten, kokemusten, havaintojen ja tunteiden esille tuomista.” (Pöllänen, 2009.) Käsityöprosessissa ihminen on koko persoonallaan mukana tekemisessä ja siksi aikaisemmat kokemukset, ja niistä tehdyt havainnot vaikuttavat olennaisesti työskentelyyn (Suojanen, 1992).

Käsityön tekijän ihmiskäsitys, minäkuva, sekä pystyvyyden tunne ja itsetunto vaikuttavat siihen millaisilla tavoitteilla hän lähtee työstämään prosessia. Minäkuva rakentuu kokemuksista sosiaalisissa tilanteissa. Erityisesti koulumaailmassa oppilaalle muodostuvat kokemukset ja käsitykset itsestään oppijana ohjaavat oppimisprosessia sekä motivaatiota. Kognitiiviset taidot ovat ajattelun ja uuden oppimisen perusta, mutta aikaisemmat kokemukset, ja minäkuva vaikuttavat erityisesti siihen, miten henkilö suhtautuu asioihin, miten käyttää ja kehittää taitojaan, ja uskooko edes onnistuvansa. Käsitys osaamisesta muotoutuu aiemmista kokemuksista vastaavissa tilanteissa tai vertaamalla itseään muihin samassa tilanteessa oleviin. (Halinen, ym., 2016.)

Koulumaailmassa opettajan toiminnalla on ratkaiseva vaikutus oppilaan minäkuvaan ja kokemukseen omasta pystyvyydestään, esimerkiksi kannustava palaute on usein ratkaiseva tekijä onnistumisen kokemukselle. Tämä parantaa oppilaan kykyä ja tahtoa ratkaista ongelmia itsenäisesti, ottaa vastaan haasteita, ja vaikeuksista huolimatta uskoa omiin kykyihinsä, sekä ennakoita ja tuntea mielihyvää oppimisestaan ja kohentuneesta osaamisestaan. Myös erilaisissa tilanteissa heräävät tunteet, arvostukset ja uskomukset vaikuttavat oppilaaseen, siihen kuinka mielekkäänä hän opiskelun kokee ja miten hän oppii asian. (Halinen, ym., 2016.)

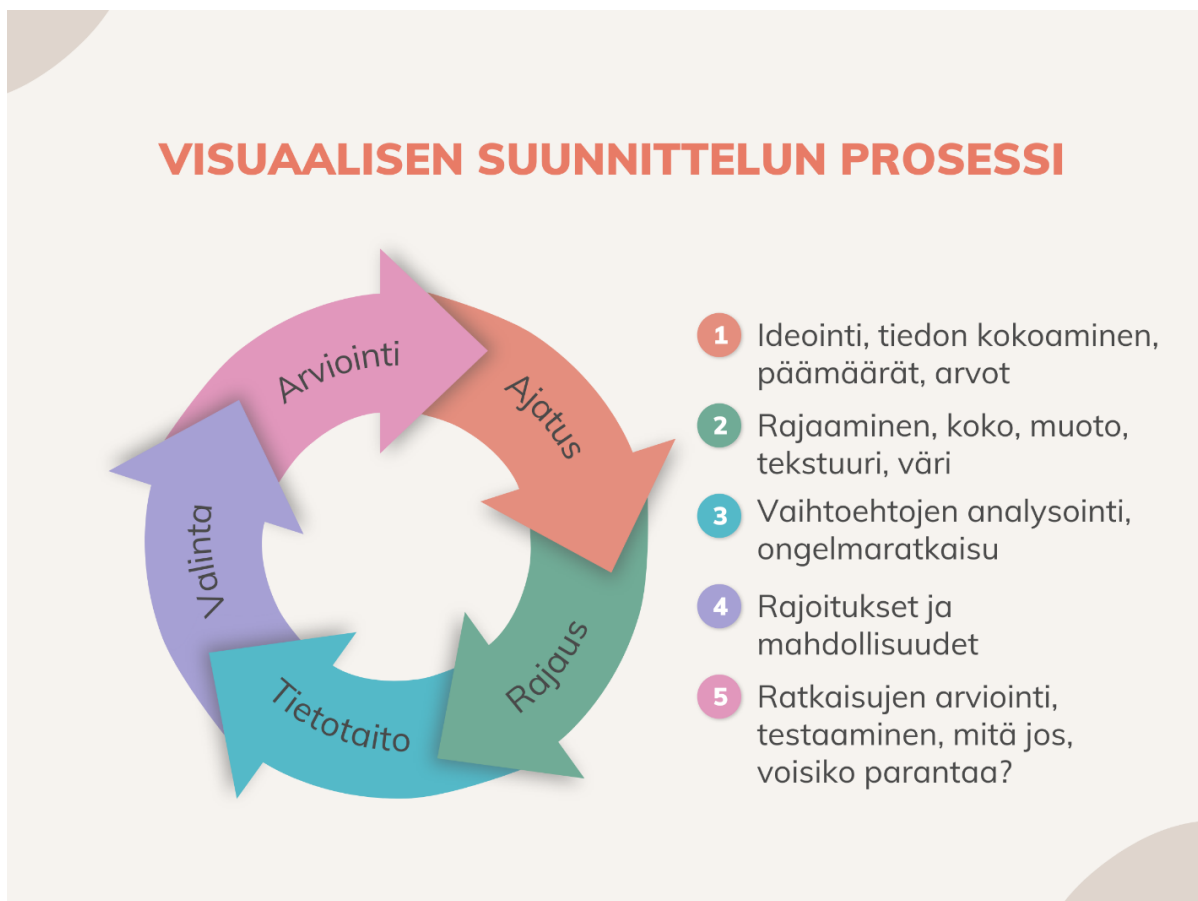
Käsityöprosessissa toteutuu tietoisien ajattelun lisäksi intuitiivisuus. Tietoinen ajattelu pitää sisällään ideointia, eri mahdollisuuksien pohdintaa ja ennakointia. (Anttila, 1992.) Intuition ja tietoisien ajattelun yhteistyö on erityisen tärkeää ideoinnissa, suunnittelussa, päätöksenteossa ja ongelmaratkaisussa. Intuitio tuo havaintoja tietoisuuteen, jotta tietoinen mieli voi esimerkiksi päättää tarvitseeko toimia muuttuneiden olosuhteiden vuoksi, tai onko asia

oleellista prosessin kannalta. Käsityön suunnitteluprosessin alussa on hyvä ideoida intuitiivisesti ja saada jopa kaikki mahdollisilta tuntuvat ajatukset ja ratkaisut esille. Myöhemmin niitä voidaan arvioida, testata ja kehittää tietoisien ajattelun avulla ja täten saada paras tulos. (Halinen, ym., 2016.)

3.2 Visuaalisuus

Suunnitteluprosessissa tekijä pyrkii tietoisesti lähestymään ympäristöä visuaalisesti herkistyneenä, ymmärtäen tuotteen pinnan ja tekstuurin merkityksen, sekä ymmärtämään värien, kokojen ja muotojen kontrastin maailman (Cohen & Anderson, 2006). Käsityöprosessissa yhdistetään sisäistä informaatiota ulkoiseen ympäristöön aistien avulla, esimerkiksi visuaaliset muodot, tekstuurin, tuntemuksen ja liikkeen havainnot kietoutuvat kokijan arvoihin ja tunteisiin (Anttila, 1992). Usein luovuuden lähteet hämärtyvät ja sekoittuvat suunnitteluprosessissa (Koskennurmi-Sivonen, 2014).

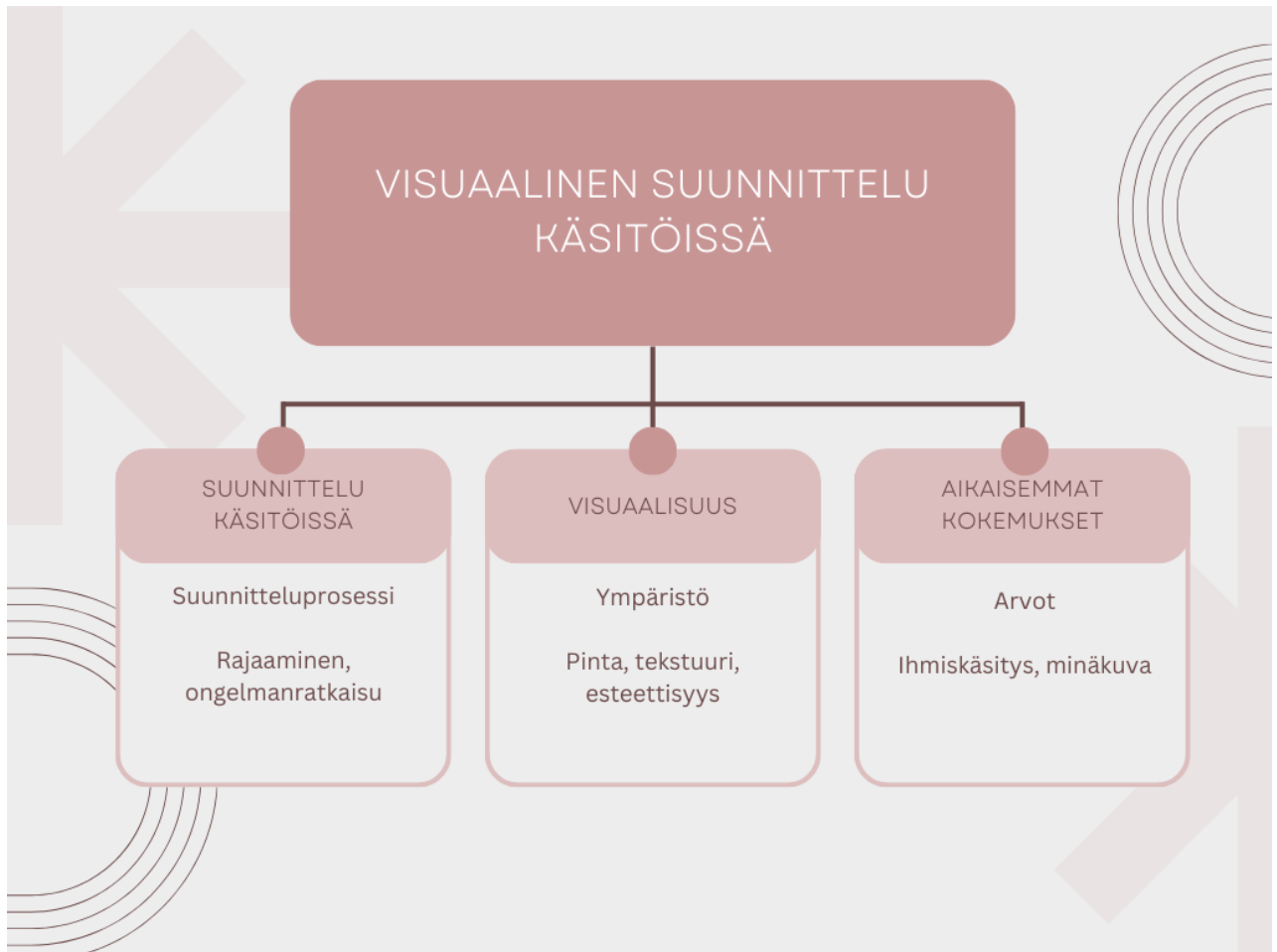
Visuaalisen suunnittelun prosessi kulkee jatkumona koko käsityöprosessin läpi (kuvio 1). Prosessi alkaa ajatuksella, ideoidaan mitä voisi tehdä. Käydään läpi vaihtoehtoja ottaen huomioon päämäärän, sen mitä haluaa tehdä. Tekijän päämäärät ja arvot vaikuttavat siihen mitä valintoja hän tekee ja miksi. Ajatuksen jälkeen rajataan ideaa, päätetään esimerkiksi työn koko, muoto, tekstuuri, väri, työstötapa. Rajauksia tehtyä tekijä analysoi vaihtoehtojaan tietotaitonsa avulla, voiko esimerkiksi työ tehdä useammalla tekniikalla, ja mikä olisi paras vaihtoehto kyseisessä työssä. Tämän jälkeen tehdään valinta, jossa otetaan huomioon rajoitukset ja mahdollisuudet, esimerkiksi käytettävissä olevat resurssit ja sen pystyykö hän toteuttamaan suunniteltua työstötekniikkaa, ja mitä hänen tarvitsee oppia ja osata työskentelyssä. Lopuksi arvioidaan ja testataan ratkaisuja, tehdään esimerkiksi prototyyppiä, tai kokeiluja toimiiko kyseinen tekniikka valitun materiaalin kanssa. Tekijä miettii, onko tehty valinnat oikeita hänen työssään ja tulevassa työskentelyssä. Ajatusten ja ideointien testausta tapahtuu koko prosessin aikana. (Cohen & Anderson, 2006; Pöllänen, 2009; Suojanen, 1992.) Visuaalisten suunnitelmien avulla pystytään palamaan takaisin ja aloittaa tarvittaessa suunnitteluprosessi alusta jonkin yksityiskohdan osalta (Pöllänen, 2009).

Kuvio 1. Visuaalisen suunnittelun prosessi, muokattu Cohenin (2006, p. 11) sekä Suojasen (1992, s. 61) kuvioiden, sekä Pölläsen (2009) artikkelin pohjalta.

Suunnitelman avulla suunnittelija tuo ideaansa esille. Suunnitelma sisältää käsityöprosessin tiedot ja työvaiheet sekä tukee ajatusten ja ideoiden kehittymistä. Suunnittelun alussa liikutaan ajatusmaailman ja konkreettisen suunnittelun välillä. Ajatus tuotteesta ja sen kriteereistä sekä toiminnasta vaatii ajattelutyötä ja tarvitsee usein muutoksia ennen kuin se muuttuu konkreettiseksi suunnitelmaksi. (Groth, 2017.)

Käsityöprosessi etenee suunnitelmasta toimintaan, havainnointiin ja lopuksi reflektointiin. Suunnitelma muuttuu konkreettisemmaksi, kun käytössä olevat resurssit ja työn rajoitukset muuttuvat todeksi. Se helpottaa määrittelemään prosessin toimivuutta sekä taloudellisten ja ajallisten rajoitusten huomioon ottamista. Suunnittelu- ja valmistusprosessi ovat tiiviisti kytkeytyneitä toisiinsa, sillä tuotteen suunnitelma on jatkuvassa arvioinnissa ja muutoksessa koko käsityöprosessissa. (Suojanen, 1992.)

Kuvio 2. Tutkimuksen viitekehys.

4 Tutkimusongelma

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää käsityön aineenopettajaopiskelijoilta, tuntuuko visuaalinen suunnittelu heistä vaikealta, mikä siinä tuntuu vaikealta ja eroaako se työstötapojen välillä. Tutkimuksessa käydään läpi myös osallistujien erilaisia suunnittelutyyliä ja tekijöitä mitkä niihin vaikuttavat. Selvitämme myös sitä, miten opiskelijan aiempi kokemus käsityöistä vaikuttaa heidän ajattelutapoihinsa suunnittelussa ja käsityöiden ideoinnissa. Pohjaamme tutkimuksemme seuraaviin kysymyksiin:

- Millaiselta visuaalinen suunnittelu tuntuu käsityöprojektien ideoinnissa ja suunnitelmia tehdessä?
- Miten opiskelijan aiempi kokemukspohja vaikuttaa käsityöiden suunnitteluprosessiin?

Hypoteesi: Jos henkilöllä ei ole kokemusta tai osaamista taiteellisista tekniikoista, niin suunnitelman laatiminen näitä tekniikoita käyttäen voi olla vaikeaa, vaikka käsityöosaaminen olisi vahvaa. Kokemus visuaalisen suunnittelun mielekkyydestä riippuu siis vahvasti henkilön omasta taiteellisesta lahjakkuudesta, mutta suunnittelun laatu ei määritä käsityötuotteen laatua.

5 Tutkimuksen toteutus

5.1 Aineiston keruu

Tämä tutkimus on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus, jossa aineisto kerättiin työpajan muodossa. Tutkimustekniikkana toimii osallistuva havainnointi, jossa tutkijat ovat tilanteessa aktiivisia ja mukana vuorovaikutustilanteissa (Tuomi & Sarajärvi 2013). Työpajaan haettiin osallistujia sähköpostitse lähetetyllä kutsulla Turun yliopiston käsityön aineenopettajaopiskelijoiden keskuudesta. Sähköposti lähetettiin 1.–5. vuosikurssin opiskelijoille. Opiskelijoilla oli kaksi viikkoa aikaa ilmoittautua työpajaan, joka järjestettiin tasan kolme viikkoa kutsun lähettämisestä. Tämän kahden viikon aikana opiskelijoita muistutettiin tutkimuksesta kerran, koska osallistujia ei saatu tarpeeksi. Lopulta työpajaan osallistui kolme opiskelijaa eri vuosikursseilta. Sähköpostin mukana oli myös linkki Webropol-kyselyyn, jossa kartoitimme osallistujien lähtökohtia tutkimuksen aiheeseen liittyen.

Työpaja järjestettiin Rauman kampuksen tiloissa Teknika-rakennuksessa helmikuun 7. päivä ja se kesti noin kaksi tuntia, mikä oli ilmoitettu osallistujille etukäteen. Työpaja videokuvattiin, koska tämä koettiin tulosten analysoinnin kannalta hyvältä tavalta dokumentoida työpaja. Työpaja piti sisällään kolme erilaista suunnittelun tehtävää, jotka kerrottiin osallistujille yksi kerrallaan. Tehtävänanto oli esillä koko tehtävän ajan. Jokaisessa tehtävässä osallistujilla oli 20 minuuttia aikaa toteuttaa itseään annettujen raamien sisällä.

Tehtävät olivat: 1. Suunnittele mikä tahansa vaatekappale itsellesi, 2. Suunnittele huonekalu, materiaalina puu, 3. Suunnittele neulottu tai virkattu pipo. Tehtävänanto oli tarkoituksella aluksi hyvinkin laaja ja kolmatta tehtävää kohti jo paljon suppeampi, jotta tutkimusmateriaali olisi mahdollisimman monipuolinen. Osallistujilla oli käytössään paljon materiaalia, jota he saattoivat käyttää apuna suunnittelussa. Ajatuksena oli tarkastella käyttävätkö he saatavilla olevia apuvälineitä monipuolisesti. Tarjolla oli kyniä, paperia, eri värisiä kartonkiarkkeja, värikyniä, muovailuvahaa, villalankoja, virkkuukoukkuja, rautalankaa, pahvia, teippiä, kangaspaloja, saksia ja liimaa.

5.2 Aineiston analysointi

Tästä tutkimuksesta saatiin videoitua materiaalia yksi tunti ja kaksikymmentä minuuttia. Videoitu materiaali litteroitiin eli videomateriaali kirjoitettiin tekstiksi, myös muut huomioitavat asiat, kuten mitä osallistujat tekivät milläkin hetkellä kirjoitettiin ylös. Litteroitua tekstiä saatiin kolmetoista sivua, jotka analysoitiin. Analysoinnin apuna käytimme jaottelua. Jaoimme materiaalin viiden käsitteen alle: kokemuspohja, tunteet, ulkoiset tekijät, työstötavat ja materiaalit. Näistä valitsimme kolme pääkäsitettä, kokemuspohja, tunteet ja työstötavat, joita lähdimme analysoimaan tarkemmin. Litteroitua ja jaoteltua materiaalia analysoimalla teimme johtopäätöksiä tutkimuskysymyksiimme nojaten.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tätä tutkimusta varten järjestettyyn työpajaan haettiin osallistujia sähköpostilla lähetetyllä saatekirjeellä. Sähköpostin mukana oli myös tietosuojailmoitus. Tietosuojailmoitus oli nähtävillä tulostettuna työpajassa. Työpajassa kuvatut videot säilytettiin tutkimuksen tekijöiden henkilökohtaisilla tietokoneilla ja poistettiin heti kun litterointi oli tehty. Tekstitiedostot säilytettiin yliopiston hyväksymässä Seafire pilvipalvelussa. Osallistujat ilmoittautuivat työpajaan tutkimuksen tekijöille sähköpostitse. Materiaalia litteroidessa osallistujista ei käytetty heidän nimiään vaan ne anonymisoitiin ja käytettiin tunnisteita: opiskelija1, opiskelija2 ja opiskelija3.

6 Tutkimuksen tulokset

Webropol-kyselyn perusteella kävi ilmi, että työpajaan osallistuvilla henkilöillä oli hyvin erilainen tausta keskenään, mikä oli hyvä asia pienen otannan takia. Yhden osallistujan aiemmissa opinnoissa oli ollut yhtenä osana suunnittelua, kun taas muut osallistujat eivät olleet opiskelleet suunnittelua aiemmin. Työpajan edetessä tämä sama huomio sai vahvistusta sekä tutkimuksen tekijöiden, että tutkimukseen osallistuvien toimesta. Tuloksia analysoitaessa kiinnitettiin huomiota kolmeen pääkohtaan: opiskelijoiden aikaisempaan kokemukseen ja tietotaitoon, suunnittelun tapoihin ja suunnittelutehtävien herättämiin tuntemuksiin.

Tutkimusmateriaalista kävi ilmi, että jos kyseessä on opiskelijalle vieras tekniikka, käytetään helpommin esimerkiksi ohjetta työskennellessä. Jos kyseessä on opiskelijalle tutumpi työstötapa ja häneltä löytyy aikaisempaa osaamista, on suunnitelmankin kanssa helpompi edetä ja tehdä tarkempi suunnitelma. Suunnittelu oli osallistujille helpompaa, jos tehtävänannossa kerrottu käsityötekniikka oli heille tutumpi. Suunnittelusta itsestään oltiin sitä mieltä, että sen kanssa helposti jää omiin totuttuihin tapoihin. Opituista tavoista on vaikea päästä irti tai uusien toimintatapojen etsiminen on vaikeaa, jos niistä ei ole tietoa. Omat taidot ja realiteetit tulivat ilmi. Helposti ei lähdetä suunnittelemaan tuotetta jonka työstötavoista ja toteutuksesta on epävarma. Toisaalta pyritään suunnittelemaan sellaisia tuotteita, joiden tekemisessä halutaan käyttää uutta tekniikkaa.

Työpajaan osallistuneille oli suunnittelutehtäviin tarjolla eri materiaaleja. Kuitenkin yhtä tehtävää lukuun ottamatta kaikki ottivat ensin kynän ja paperin ja lähtivät luonnostelemaan suunnitelmaa paperille. Keskustellessa tuli esille, että idean luonnostelu paperille on oleellista alussa ”mun oli pakko alottaa tää suunnittelu kuitenkin tällä paperilla ... saada se mun ajatus tohon ensin”. Luonnostelun jälkeen käytettiin pahvia prototyypin tekemiseen sekä kankaita ja lankoja pintojen visualisoimiseen. Kaikille oli kuitenkin luontaista aloittaa suunnittelu kynästä ja paperista. Muita ideointityylejä, joita tuli esille olivat listojen tekeminen, inspiraatiokuvat, sosiaalisesta mediasta vaikutteiden ottaminen sekä ympäristöstä ja erilaisista tekstuureista inspiroituminen.

Osallistujien välillä oli eroja impulsiivisen suunnittelun ja tarkkoja mittoja sisältävän suunnittelun välillä. Toisten on helpompi suunnitella impulsiivisesti sellaista mitä haluaa ja kokee tarvitsevansa, jolloin myös tekeminen saattaa olla impulsiivisempaa ja enemmän

abstraktia kuin suunnitelmallista. Toiset tekevät jo alusta asti hyvin tarkat suunnitelmat mittoineen ja materiaalimenekin huomioon ottaen ja myös tekemisen edetessä seuraavat suunnitelmaa tarkasti. Tuli ilmi myös, että omat resurssit vaikuttavat suunnitelman tekemiseen. Jos on enemmän aikaa ja motivaatiota toteuttaa tuote, se näkyy myös suunnitelmassa. Tehtävänanto myös vaikuttaa motivaatioon, jos se on mieleinen tai hauska, on helpompi suunnitella kuin silloin jos pitää jo tehtävänantoa epämieluisana. Silloin koko käsityöprosessi voidaan kokea negatiivisena. Itseilmaisuus sekä työstettävän tuotteen mielekkyys koettiin tärkeänä ”Jos ei saa tehtyä itselle mieleistä, on mieluummin ilman.”.

Suunnitelmia tehdessä kävi useamman kerran ilmi, että tarpeeseen on helppo suunnitella. Työpajassa yhden tehtävän aikana oli haasteita suunnitellun aloittamisessa, koska tarvetta ei ollut. Asuinympäristö oli myös asia, josta osallistujat keskustelivat. Esimerkiksi jos asuu isossa kodissa, johon on helppo saada mahtumaan huonekaluja, niin silloin pystyy suunnittelemaan melkein mitä vaan. Kuitenkin myös puhuttiin siitä, tuleeko tulevaisuuden koti olemaan yhtä iso kuin nykyinen, osaako ajatella jo tulevaisuutta huonekaluja suunnitellessa. Myös huonekaluihin, jotka on itse tehnyt ja suunnitellut tulee tunneside, joten niistä ei ole yhtä helppo luopua, jos ne eivät esimerkiksi enää tulevaisuudessa mahtuisi omaan kotiin.

Sosiaalinen ympäristö koettiin vaikuttavan useasti ideointiin ja työskentelyyn jollakin tasolla. Suunnittelun aikana käydyt keskustelut koettiin avaavan uusia ideoita ja lähestymistapoja myös itselle. Sosiaalinen media ja erityisesti Instagram koettiin hyväksi inspiraation lähteeksi ja että sieltä löytyy hyviä ideoita ja valmiita suunnitelmia. Monesti siellä on niin taidokkaita käsityöntekijöitä, että ei tarvitse itse olla aina niin idearikas ja pystyy myös hyödyntämään muiden ideoita omassa työskentelyssä.

7 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää opiskelijoiden visuaalista suunnitteluprosessia ja löytää siihen vaikuttavia tekijöitä. Aiemmin esitettyyn hypoteesiin saimme vahvistusta, jos henkilöllä ei ole kokemusta tai osaamista taiteellisista tekniikoista, niin suunnitelman laatiminen voi olla vaikeaa, kuten tutkimuksessamme kävi ilmi. Yhdellä tutkimukseen osallistuneista oli aiempi opiskelutausta suunnitteluun liittyen, jolloin hänelle suunnitelmien laatiminen oli helpompaa. Vaikka suunnittelun laatu ei määritä lopputuotteen laatua, niin voidaan todeta, että hyvä suunnitelma helpottaa ja nopeuttaa käsityöprosessia, eli taiteellinen lahjakkuus helpottaa käsitöiden suunnitelmien tekemistä.

Ihmisten luonteenpiirteet, ominaisuudet ja arvot sekä arjen tarpeet ovat merkittäviä tekijöitä suunnitteluprosessissa. Suunnitteluprosessi voi tuntua vaikealta, jos henkilökohtaiset resurssit ovat vähäiset kyseisestä projektia varten tai ei ole tarvetta tehtävänannon määräämälle tuotteelle. Suunnitteluprosessia vaikeuttaa myös vähäinen tietotaito käsityötekniikoista tai materiaaleista, esimerkiksi materiaalin työstötavoista tai toimivuudesta kyseisessä projektissa, kun taas aikaisempi kokemuspohja, tietotaito, opinnot tai harrastuneisuus vahvistavat suunnitteluprosessissa onnistumista.

Ihmiskäsitys ja minäkuva vaikuttaa pystyvyyden tunteeseen jokaisessa käsityöprosessissa. Se on suuri tekijä, miten lähdetään työstämään prosessia. Toiset ovat herkempiä ympäristölle ja löytävät sieltä inspiraatiota ja toiset herkempiä toimimaan intuitiivisesti. Aikaisemmat kokemukset vaikuttavat niin positiivisesti kuin negatiivisesti työskentelyyn ja onnistumisen kokemukset ovat kriittinen osa prosessin mielekkyyttä. Kuten myös Groth (2017) totesi, jos henkilöllä on esimerkiksi negatiivisia kokemuksia tietystä työstötyylistä hän ei todennäköisesti valitse sitä työstötavaksi tulevissa projekteissa, kun taas positiiviset kokemukset vahvistavat pystyvyyden tunnetta ja antavat varmuutta myös tuleviin töihin.

Arvot ohjaavat paljon käsityöprosesseja. Usein tekijä lähtee jo alkumetreillä työstämään ideointia ja suunnittelua arvojensa pohjalta. Joskus on tärkeää saada tehtyä kestävä tuote tiettyyn tarpeeseen. Joskus taas tunnearvot tai tietty materiaali voi olla tärkein lähtökohta. Arvojen järjestys vaihtelee usein prosessista toiseen ja niihin vaikuttavat myös esimerkiksi työn kriteerit. Jos työllä on useampi kriteeri, esimerkiksi työstötavasta, materiaalista ja lopputuloksesta voi olla vaikeampaa tuottaa tuote esimerkiksi tarpeeseen.

Hilmoja ja Syrjäläinen (2014) olivat aiemmin tutkineet peruskoulun oppilaiden suunnittelutaitoja, ja he olivat tarkastelleet, toteutuuko opetus kouluissa opetussuunnitelman mukaisesti. Opetussuunnitelma on kuitenkin uudistunut sen jälkeen, kun useimmat opiskelijat, joita tässä tutkimuksessa observoidaan ovat jo peruskoulunsa päättäneet.

Yhteenvedona tutkimuksen tuloksista, visuaalinen suunnittelu käsityöprojekteissa tuntuu sekä helpolta, että vaikealta. Riippuen tekijän taidoista, aiemmasta kokemusta ja henkilökohtaisista resursseista. Kun oli enemmän aiempaa kokemuspohjaa käsitöiden tekemisestä ja suunnittelusta, tuntui visuaalinen suunnittelu helpommalta ja mielekkäämmältä. Silloin kun aiempaa tietämystä oli vähemmän, suunnittelukin tuntui haastavammalta ja saattoi jopa vaikuttaa negatiivisesti käsityötuotteen tekemiseen.

8 Pohdinta

Tätä tutkimusta varten järjestettiin työpaja, jossa oli kolme erilaista suunnittelun tehtävää. Työpajan aikana havainnoimme opiskelijoiden suunnittelutyylejä. Työpaja videoitiin, josta saatua materiaalia analysoitiin, jonka avulla tehtiin johtopäätöksiä tutkimuskysymykset mielessä pitäen. Tulokset osoittivat, että aiemmalla kokemuspohjalla oli vahvasti merkitystä siihen, miten yksilö kokee visuaalisen suunnittelun.

Opiskelijoiden aikaisemmat kokemukset visuaalisesta suunnittelusta ja suunnitteluprosessin ymmärtämisestä olivat joko tutkintoperäistä tai itse opittua. Tämä viittaa siihen, että 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä ja sitä ennen peruskoulussa ei ole opetettu juurikaan visuaalista suunnittelua ja suunnitteluprosessin tärkeyttä käsityöprosessiin. Käsityön opetus peruskouluissa on tuolloin ollut pitkälti mallikäsiötä, eikä välttämättä ole opetettu mahdollisia vaihtoehtoja tai kannustettu luovaan ongelmaratkaisuun. Täten luonnospiirustus on tullut tutuksi tavaksi suunnitella ja muiden suunnittelutyötyöliien käyttäminen voi vaatia tietoista suunnittelua ja itsensä haastamista, sillä se ei välttämättä tule luonnostaan. Tämä kenties suuri syy miksi tuloksissammekin tuli ilmi, että luonnospiirustus on yleisimmin käytetty suunnittelutyötyöli.

Käsityön opetus on jatkuvassa muutoksessa ja esimerkiksi 10 vuoden päästä samankaltaisessa tutkimuksessa voisi tulla täysin erilaisia tuloksia. Jatkotutkimuksia voisi tehdä siitä, miten käsityön opetussuunnitelman muutokset vaikuttavat opiskelijoiden taitoihin ja kokemuksiin suunnitteluprosessista, koska tulevaisuudessa tietotekniikan ja suunnitteluohjelmien käyttö opiskelutyökaluina varmasti lisääntyy. Toinen jatkotutkimus voisi olla esimerkiksi arvojen merkityksestä suunnitteluprosessissa. Sekä opiskelijoiden, että tulevien käsityöopettajien arvopohjat ovat varsin erilaisia kuin ne, joiden perusteella nykyiset isot sukupolvet ovat toimineet. Lisäksi huomattavana muutoksena on sukupuolien välisten arvoerojen kärjistyminen. Molemmat seikat voivat vaikuttaa esimerkiksi siihen ketkä ylipäänsä hakeutuvat käsityön aineenopettajakoulutukseen ja myös siihen, mitä tulevat käsityötehtävät pitävät sisällään. Olisi myös mielenkiintoista tehdä samanlainen tutkimus peruskoulun oppilaille ja vertailla sen tuloksia yliopisto-opiskelijoille tehtyyn tutkimukseen.

Aikaisempien tutkimusten ja saamiemme tulosten perusteella olemme sitä mieltä, että suunnittelun taitoja voisi opettaa vielä monipuolisemmin ja enemmän peruskoulussa.

Vaikuttaisi siltä, että suunnittelutaitoja ei ole välttämättä opittu ollenkaan koulussa, vaan taito on peräisin omista harrastuksista ja muista henkilökohtaisista kokemuksista. Suunnittelun opettamista pystyisi sisällyttämään niin kuvataiteen, kuin käsityönkin opintosuunnitelmaan. Suunnittelu kuitenkin kuuluu nykyään peruskoulussa käytettyyn kokonaiseen käsityöprosessiin, joten koemme myös visuaalisen suunnittelun opettamisen tärkeäksi.

Lähteet

- Anttila, P. (1992). Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. WSOY.
- Cohen, D. & Anderson, S. (2006). a visual language. The Herbert Press, A&C Black Publishers.
- Groth, C. (2017). Making Sense Through Hands. Aalto University.
- Halinen, I., Hotulainen, R., Kauppinen, E., Nilivaara, P., Raami, A., Vainikainen, M.-P. (2016). Ajattelun taidot ja oppiminen. PS-kustannus.
- Hilmola, A. & Syrjäläinen, E. (2014). Suunnittelu osana käsityön opetusta - mitä arviointitulokset tästä kertovat? KOTITALOUS- JA KÄSITYÖTIETEIDEN JULKAISUJA 36.
- Jackson, M. H. & Poole, M. S. (2003). Idea-Generation in Naturally Occurring Contexts: Complex Appropriation of a Simple Group Procedure. Human Communication Research, 560-591.
- Kansanen, P. & Uusikylä, K. (2000). Opetuksen tutkimuksen monet menetelmät. Ps-kustannut.
- Kojonkoski-Rännäli, S. (1995). Ajatus Käsissäme. Turun Yliopisto.
- Koskennurmi-Sivonen, R. (2014). Luonnokset muodinluojan työssä. KOTITALOUS- JA KÄSITYÖTIETEIDEN JULKAISUJA 36.
- Laamanen, T.-K. & Seitamaa-Hakkarainen, P. (2014). Suunnittelutehtävät, inspiraationlähteet ja ideointi. KOTITALOUS- JA KÄSITYÖTIETEIDEN JULKAISUJA 36.
- Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Saatavilla 22.4.2024 <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/vuosiluokkakokonaisuus/428780/oppiaine/530524>
- Pöllänen, S. (2009). Contextualising Craft: Pedagogical Models for Craft Education. JADE 28.3
- Suojanen, U. (1992). Käsityön kasvatuksen perusteet. WSOY.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2013) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Trogen, T. (2022). Lempeän kasvattajan opas. PS-kustannus.

Liite 1, Saatekirje

Hei, olemme 3. vuoden käsityön aineenopettajaopiskelijoita ja teemme kandidaatintutkielmaa siitä, miten käsityön aineenopettajaopiskelijat kokevat visuaalisen suunnittelun käsityöissä.

Pidämme tähän liittyen työpajan mihin etsimme käsityön aineenopettajaksi opiskelevia opiskelijoita.

Työpajaamme kuuluu Webropol- kysely, jonka toivomme täytettävän etukäteen (n.10 min). Alkukartoituksessa keräämme tietoa opiskelijoiden mahdollisista aikaisemmista tutkinnoista, ja siitä, kuinka paljon opiskelijat tekevät käsityöprojekteja kouluprojektien ulkopuolella. Kartoitamme miten opiskelijat suunnittelevat projektejaan ja miten opiskelijat ovat kokeneet käsityöprojektien suunnittelun. Työpajan tavoitteena on kerätä opiskelijoiden kokemuksia ja tapoja tuottaa ideointivaiheen suunnittelua käsityöprojekteja tehdessä. Työpajaan sisältyy kolme suunnittelutehtävää. Tämä työpaja videoidaan tutkimusta varten.

Osallistuminen työpajaan on vapaaehtoista. Opiskelijan on mahdollista peruttaa osallistumisensa halutessaan. Työpajaan osallistuminen sekä työpajassa otettava videomateriaali on luottamuksellista ja säilytetään tietoturvalisessä kansiossa, vain tutkimukseen liittyvien henkilöiden käsiteltävissä. (Kts. Liite Tietosuojailmoitus)

Työpajamme toteutetaan 7.2.2024 alkaen klo 10 Turun yliopiston tiloissa Rauman kampuksella Teknika rakennuksessa luokassa Kuvis 205. Työpajaan on hyvä varata noin 2 tuntia. Työpajaan osallistujan ei tarvitse valmistautua mitenkään. Annamme työpajassa tehtävät, materiaalit ja ohjeet ja osallistuja toimii omien kokemusten ja tapojen mukaan.

Jos olet kiinnostunut työpajasta ja haluat ilmoittautua, tai sinulla on lisäkysymyksiä työpajaan liittyen, ota meihin rohkeasti yhteyttä sähköpostitse.

Ilmoittauduthan työpajaan viimeistään 31.1.2023 ja täytä alkukartoituskysely alta.

<https://link.webropolsurveys.com/Participation/Public/99902be0-af6f-4c59-9b65-f0fea1fab27?displayId=Fin2986969>

Talvisin terveisin

Sannamari Sattilainen, seaart@utu.fi ja Salome Marttila
spsmart@utu.fi

Liite 2, Tietosuojailmoitus

Tietosuojailmoitus

1 (3)

EU:n yleinen tietosuoja-asetus,
 artiklat 13 ja 14

1. Rekisterin nimi	"Mä en osaa piirtää": visuaalinen suunnittelu käsitöissä
2. Rekisterinpitäjä	Sannamari Sattilainen seart@utu.fi , 0504003054 Salome Marttila smart@utu.fi , 0443151096 Turun yliopisto, Rauman kampus, Seminaarinkatu 1, 26100 Rauma
3. Vastuuhenkilön yhteystiedot	Sannamari Sattilainen, seart@utu.fi , 0504003054 Salome Marttila, smart@utu.fi , 0443151096
4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	DPO@utu.fi +358 29 450 4361
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	Tutkimuksessa pidetään työpajan avulla käsityön aineen opiskelijoille, jossa kerätään heidän kokemuksiansa ja tapoja luonnosteluvaiheen visuaalisesta suunnittelusta käsityöprojekteja tehdessä. Tämä työpaja videoidaan tutkimusta varten. Sähköpostiosoitetta käytetään alkukartoitusta sekä työpajaan kutsumista varten. Alkukartoituksessa keräämme tietoa aiemmasta tutkinnosta, kuinka paljon opiskelijat tekevät käsityöprojekteja vapaa-ajallaan sekä yliopiston kursseilla. Kartoitamme myös, kuinka opiskelijat kokevat käsityöprojektien suunnittelun. Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on ☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 a-kohta) ☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 e-kohta) ☐ muu mikä _____

EU:n yleinen tietosuoja-asetus,
artiklat 13 ja 14

6. Käsiteltävät henkilötietoryhmät	<p>Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja</p> <p>Sähköpostiosoite, nimi, nykyinen tutkinto, koulutustausta, opiskeluvuosien määrä, kokemuksia ja käsityksiä käsitöiden suunnittelusta.</p>
7. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät.	Tietoja ei siirretä eikä luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.
8. Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
9. Henkilötietojen säilyttämisaika tai sen määrittämisen kriteerit	<p>Videoaineistosta kirjoitetaan tekstitiedostoa ja samalla aineisto anonymisoidaan. Videoaineistoa ja tutkittavien alkukartoitusta säilytetään tietoturvallisesti yliopiston hyväksymässä Seafile kansioissa mihin pääsee salasanalla vain tutkijat itse. Tietoja säilytetään enintään 31.12.2029 asti, jonka jälkeen nämä tuhotaan tietoturvallisesti. Anonymisoitu tutkimustieto säilytetään korkeintaan 31.12.2040 saakka. Aineistoa voidaan käyttää mahdollisissa jatkotutkimuksissa.</p>
10. Rekisteröidyn oikeudet	<p>Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää tai vaikeuttaa käsittelyä.</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle.</p> <p>Yhteyshenkilö rekisteröidyn oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvissä asioissa on Turun yliopiston tietosuojavastaava, yhteystiedot ilmoituksen alussa.</p>

EU:n yleinen tietosuoja-asetus,
artiklat 13 ja 14

11. Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu	Työpajaan kutsumisen lähettämiseksi pyydetään sähköpostiosoitteita tai viestin välitysmahdollisuutta yliopistolta. Muut tiedot kerätään suoraan työpajaan osallistuvilta.
12. Tiedot automaattisen päätöksenteon ml. profiloinnin olemassaolosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloinnin tekemiseen.

Liite 3, Webropol-kysely

Visuaalinen suunnittelu käsitöissä

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1. Onko sinulla käsitöihin liittyvää aiempaa tutkintoa?

Jos on, niin oletko saanut käsityöprojektien suunnitteluun opetusta, millaista? *

---

2. Teetkö käsitöitä kouluprojektien ulkopuolella? *

Teen, työstän niitä useamman päivän viikossa

Teen, työstän niitä pari kertaa viikossa

Teen, työstän niitä silloin tällöin

En tee

3. Jos teet käsitöitä kouluprojektien ulkopuolella, niin mitä teet? *

Neulominen

Virkkaaminen

Puutyöt

Metallityöt

Elektroniikkatyöt

Muu

En tee

4. Suunnitteletko kouluprojektien ulkopuolella tekemiäsi käsityöprojektejasi? Jos niin miten suunnittelet? *

Suunnittelen yksityiskohtaisesti

Suunnittelen pääpiirteet

Suunnittelen pääpiirteet, mutta usein vaihdan suunnitelmaani työskentelyn ohella

En suunnittele tai suunnittelen samalla kun teen

Muu, mikä

---

5. Mitä suunnittelun keinoja käytät? *

Kynä ja paperi

Sähköiset piirrosohjelmat

Idea kokoelma

Prototyypin tekeminen

Muu

---

6. Miten suunnittelet käsityöprojektejasi yliopiston kursseilla? *

---

7. Miten koet käsityöprojektien suunnittelun? *

